

UZASADNIENIE

Maria Kapturkiewicz-Szewczyk – Góralka z Tymbarku, Puławianka z wyboru, artysta plastyk, kamieniarka i malarka, instruktorka zajęć plastycznych, wychowawca dzieci i młodzieży, społeczniczka, prekursorka działań NGO w Puławach, inicjatorka działań kulturalnych, historycznych, turystyczno – krajoznawczych, patriotka, opozycjonistka, drukarka, kolporterka.

Urodziła się 29 XI 1931 w Tymbarku k. Limanowej. Ukończyła Liceum Technik Sztuk Plastycznych w Bielsku-Białej w 1955 roku. Skierowana do pracy w Puławach. W latach 1955-1959 instruktor plastyczny w Powiatowym Domu Kultury w Puławach, w latach 1959-1995 w Młodzieżowym Domu Kultury. Kształceniem plastycznym młodzieży zajmowała się także po przejściu na emeryturę. Zajęcia przygotowujące do egzaminów wstępnych do szkół artystycznych różnego szczebla i rodzaju dla młodzieży prowadziła w domu i na Zachcie bezpłatnie, często fundując swoim uczniom materiały plastyczne.

Organizatorka tzw. grup podwórkowych, skupiających i angażujących młodzież do pracy samokształceniowej, twórczej, społecznej. Młodzież skupiona w grupie „Błyskawica” zaangażowała się na przełomie lat 60 i 70 do zagospodarowywania zdewastowanej Wieży Ciśnień, która staraniem p. Marii i Bogdana Szewczyków (1959 rok) stanie się w 1994 roku Obserwatorium Astronomicznym działającym do dziś. W ramach działań grup podwórkowych odbywały się rajdy i wycieczki terenowe, w czasie których dzieci i młodzież miały okazję do spotkań z historią o której oficjalnie mówić nie można było.

Od 1972 członek Towarzystwa Przyjaciół Puław, współorganizatorka imprez kulturalnych w rocznice patriotyczne oraz spotkań z artystami. Od 1975 prowadziła spotkania zwane Środowiskowym Kiszeniem Kapusty, będące okazją do spotkania osób z Puław o poglądach niezależnych i opozycyjnych; spotkania odbywały się w pracowni artystyczno-plastycznej Szewczyków w Puławach – tzw. Zachcie – ostatnie odbyło się w listopadzie 2013 roku. W 1977 współinicjatorka z mężem B. Szewczykiem spotkań na Zachcie w ramach Uniwersytetu Latającego i Towarzystwa Kursów Naukowych, do 1980 kilkanaście spotkań z przedstawicielami niezależnych środowisk politycznych i kulturalnych. 1977-1978 kolporterka wydawnictw niezależnych m.in. „Opinia”, „Spotkania. Niezależne Pismo Młodych Katolików”, „Głos” odbieranych z Warszawy. W 1978 rozkolportowała 200 sztuk pierwszej ulotki wykonanej w Puławach, znaleziona w Warszawie ulotka zawierająca apel o treści antysowieckiej, sfotografowana i powielona metodą heliografii przez B. Szewczyka.

W 1978 współorganizatorka na Zachcie niezależnych obchodów 11 XI, m.in. odsłonięto pamiątkowy kamień z wrytym przez nią pamiątkowym napisem. W IV 1980 organizatorka akcji ustawienia krzyża katyńskiego, następnie tzw. górki katyńskiej na cmentarzu komunalnym w Puławach. W 1984 inicjatorka wykonania kamienia poświęconego zamordowanemu ks. Popieluszcze. Kamień wykuł Wiesław Rymkiewicz, przewieziony przez młodzież do Warszawy, znajdując się do dziś przy grobie ks. Jerzego. Autorka tablic o charakterze historycznych min. cykl orłów na dziedzińcu Muzeum PTTK, upamiętnienie Danuty Krahełskiej – skrzydło pałacu Czartoryskich, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – SP nr 2, Eugeniusza Kwiatkowskiego – ZS nr 2, autorka projektu i realizacji pomnika ofiar wojny na cmentarzu w Gołębiu. Autorka wielu winiet i logotypów używanych przez instytucje puławskie Puławska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Młodzieżowy Dom Kultury, Puławskie Obserwatorium Astronomiczne, parafie Wniebowzięcia N.M.P. i Miłosierdzia Bożego. Autorka projektu sztandaru Związku Sybiraków w Puławach.

W 1980 wydrukowała z mężem B. Szewczykiem ok. 200 własnoręcznie zaprojektowanych ulotek ośmieszających igrzyska olimpijskie w Moskwie, w VIII 1980 plakaty z podobizną Lecha Wałęsy. 20 VIII 1980 współinicjatorka zbiórki pieniędzy dla

strajkujących stoczniowców. Od IX 1980 w „S”; przewodnicząca KZ w MDK. W III 1981 współinicjatorka powołania KIK w Puławach. Po 13 XII 1981 4-krotnie rewizje w mieszkaniu; kontynuowała organizację niezależnych spotkań w Zachcie.

Do 1989 roku drukarz (z Wacławem Hennelem i Wiesławem Rymkiewiczem) ulotek i pism podziemnych, m.in. „Tygodnika Wojennego”, broszur i kilkunastu serii znaczków poczt podziemnych, pocztówek świątecznych o tematyce niepodległościowej, książeczki z bajkami dla dzieci wg projektu własnego i projektu Krzysztofa Małagockiego. Druki wykonane zostały w technice sitodruku na materiałach drukarskich wykonanych konspiracyjnie na Zachcie.

W 1989 uczestniczka kampanii wyborczej KO „S” (wykonała plansze i plakaty). 1989-1993 współzałożycielka ZChN na Lubelszczyźnie, członek Zarządu Regionu i Zarządu Koła ZChN w Puławach. Od 1995 na emeryturze.

Wyróżniona Medalem Kopernikowskim (1974), Medalem KEN (1994), Odznaką Honorową Sybiraków (2006), Medalem Zasłużony dla Województwa Lubelskiego (2009), odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (2001).

Zmarła po długiej i ciężkiej chorobie 17 marca 2013 roku. Prochy Marii Kapturkiewicz-Szewczyk spoczywają na cmentarzu parafii rzymskokatolickiej pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Tymbarku

Opracowanie na podstawie:

www. zachta.pl

Marcin Dąbrowski, Encyklopedia Solidarności t. II

Na podstawie kwerendy archiwum p. Marii Kapturkiewicz - Szewczyk